

RP 323/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (RP 236/2021 rd)

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (RP 236/2021 rd) kompletteras.

I propositionen föreslås det att nödvändiga ändringar och kompletteringar görs i den ovan nämnda regeringspropositionen. Förslagen gäller bestämmelserna om kundkontroll och de administrativa påföljderna i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelserna och frysningensbesluten.

Syftet med propositionen är att förtydliga bestämmelserna om kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelserna och frysningensbesluten så att de är mer exakt avgränsade och exakta såväl när det gäller rapporteringsskyldigas skyldigheter och övervakarnas befogenheter. Syftet med de förslag som gäller de administrativa påföljderna är att förenhetliga påföljdsbestämmelserna i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och i lagen om Finansinspektionen samt att åtgärda den inkonsekvens som uppdragats när det gäller preskription av rätten att påföra administrativa påföljdsavgifter.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2023. De ändringar som gäller 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism föreslås dock träda i kraft först den 1 mars 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 De viktigaste förslagen.....	3
2.1.1 Sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut.....	3
2.1.2 Administrativa påföljder	4
2.2 De huvudsakliga konsekvenserna	5
2.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	5
2.2.1.1 Konsekvenser för hushållen	5
2.2.1.2 Konsekvenser för företagen	5
2.2.1.3 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	6
2.2.1.4 Konsekvenser för samhällsekonomin och helhetsbedömning av de ekonomiska konsekvenserna	6
2.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	6
2.2.2.1 Konsekvenser för alla tillsynsmyndigheter.....	6
2.2.2.2 Övriga konsekvenser för myndigheterna	7
2.2.3 Andra konsekvenser för människorna och samhälleliga konsekvenser	7
2.2.3.1 Konsekvenser för dataskyddet	7
2.2.3.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	7
2.2.3.3 Konsekvenser för jämställdhet mellan könen	8
3 Remissvar	8
4 Specialmotivering.....	15
4.1 Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	15
4.2 Lag om Finansinspektionen	18
5 Ikraftträdande.....	19
6 Verkställighet och uppföljning	19
7 Propositionens förhållande till den proposition som föreslås bli kompletterad.....	19
8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	21
LAGFÖRSLAG.....	23
1. Lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	23
2. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen.....	25
BILAGOR.....	27
PARALLELLTEXTER.....	27
1. Lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	27
1. Lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	30
2. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen.....	34
2. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen.....	36

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan penningtvättslagen) och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) (RP 236/2021 rd) överlämnades till riksdagen i januari 2022. Riksdagsbehandlingen av propositionen har fördröjts. Under väntan på riksdagens slutliga svar upptäcktes det nödvändiga och brådskande ändrings- och kompletteringsbehov i fråga om de i propositionen föreslagna bestämmelserna om iakttagande av internationella ekonomiska sanktioner och nationella frysningsbeslut samt om administrativa påföljder. Finansministeriet lämnade den 5 oktober 2022 till finansutskottet ett kompletterande svar, i vilket det föreslås att sanktionsbestämmelsen enligt regeringens proposition preciseras. I svaret föreslås det också ändringar i bestämmelserna om påföljdsavgift. De föreslagna ändringarna gäller storleken på påföljdsavgiften och preskriptionstiden för påförande av påföljdsavgift samt vem som kan påföras påföljdsavgift och i vilka situationer. Förslagen i svaret är enligt finansutskottet till sin karaktär sådana att de förutsätter att intressentgrupper och sakkunniga hörs.

Finansutskottet bad finansministeriet lämna en kompletterande regeringsproposition med de förslag som inte ingår i den proposition som lämnades till riksdagen i januari 2022 och de förslag som gäller tillägg till förslagen enligt den propositionen eller väsentliga ändringar i bestämmelsernas ordalydelse.

I denna proposition föreslås det att de ändringar som finansministeriet anser nödvändiga görs i ovannämnda regeringsproposition.

1.2 Beredning

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Under beredningen har utrikesministeriet och Finansinspektionen konsulterats.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 De viktigaste förslagen

2.1.1 Sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut

I regeringens proposition 236/2021 rd föreslås det att det till 3 kap. i penningtvättslagen fogas en ny 16 §, där det föreskrivs om den rapporteringsskyldigas förpliktelse att i sina förfaranden för kundkontroll beakta förpliktelseerna enligt Europeiska unionens sanktionsförordningar att frysa nämnda aktörers tillgångar och förbuden mot att överlåta tillgångar till dem samt frysningensbeslut enligt lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013, nedan *frysningenslagen*). Syftet med den föreslagna paragrafen är att på det sätt som förutsätts i rekommendationerna 6, 7, 27 och 28 från Financial Action Task Force (nedan *FATF*), det vill säga arbetsgruppen för finansiella åtgärder under OECD, föreskriva om den rapporteringsskyldigas förpliktelse att ordna sina förfaranden så att de säkerställer iakttagandet av sanktioner.

Finansministeriet har observerat att den ordalydelse som i regeringens proposition föreslås för 3 kap. 16 § i penningtvättslagen ser ut att vara snävare än det ursprungliga syftet att föreskriva

om den rapporteringsskyldigas förpliktelse att ordna sina förfaranden så att de säkerställer iakttagandet av sanktioner och frysningsbeslut. Den föreslagna ordalydelsen förpliktar den rapporteringsskyldiga endast att försäkra sig om att kunden inte är föremål för frysning av tillgångar, vilket inte beaktar andra förpliktelser som följer för den rapporteringsskyldiga av sanktionsbestämmelserna. Till exempel när transaktioner utförs kan andra parter förutom kunden vara föremål för frysning av tillgångar eller ekonomiska resurser och för förbud att överföra tillgångar. Vidare beaktar den ordalydelse som i propositionen föreslås för 16 § inte Europeiska unionens sektorspecifika sanktioner, vilka bland annat förbjuder utförande eller finansiering av transaktioner med till exempel företag och statsägda företag inom en viss industri, men som inte förpliktar till frysning av tillgångar. Samma straff gäller för brott mot sektorspecifika sanktioner som för brott mot förpliktelserna i fråga om frysning. Båda brotten är regleringsbrott.

Den föreslagna ordalydelsen för 16 § i regeringens proposition innehåller också en informativ hänvisning till den rapporteringsskyldigas förpliktelse att meddela utmätningsmannen behövliga uppgifter på det sätt som föreskrivs i 2 b § 3 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967, nedan *sanktionslagen*) och i 14 § i frysningsslagen. Eftersom det emellertid finns uttryckliga bestämmelser om denna förpliktelse i sanktionslagen och frysningsslagen är det inte ändamålsenligt att upprepa den i penningtvättslagen.

Den föreslagna ordalydelsen i 16 § verkar också vara alltför snäv i det avseendet att den inte innehåller en förpliktelse för den rapporteringsskyldiga att upprätta verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringsskyldiga kan iakttä sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Ordalydelsen ser således även ut att ha en inskränkande effekt på övervakarnas befogenheter och möjligheter att påföra administrativa påföljder. Därmed kommer den ordalydelse som föreslås i regeringens proposition inte att åtgärda den brist som FATF framfört i sin utvärdering av Finland. Enligt FATF saknar övervakarna effektiva metoder för att ingripa i tillsynsobjektens bristfälliga förfaranden för efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut.

Det är således motiverat att förtydliga den bestämmelse i 3 kap. 16 § i penningtvättslagen som föreslagits i regeringens proposition till riksdagen, så att penningtvättslagens bestämmelse om kundkontroll som syftar till att säkerställa efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut omfattar de situationer som avses i sanktionslagen och frysningsslagen. Genom de ändringar som föreslås i denna proposition beaktas därmed de olika former som Europeiska unionens sanktionsförordningar kan ta. Förutom frysning av tillgångar kan sanktionerna även omfatta andra slags förbud och begränsningar, såsom till exempel de verksamhetsförbud och verksamhetsbegränsningar som ingår i de sektorspecifika sanktionerna. Ett exempel på sådana är de mycket omfattande finansiella sanktioner som Europeiska unionen införde 2022. De finansiella instituten har en viktig roll och ett betydande ansvar när det gäller verkställigheten av sanktionerna. Sanktionsbestämmelserna samt den lagstiftning som gäller tillsynen över iakttagandet av frysningsbeslut bör vara uppdaterad.

2.1.2 Administrativa påföljder

Enligt gällande 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen finns det i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser mindre tid för beslutande om påförande av påföljdsavgift än i situationer där överträdelsen eller försummelsen är av engångskaraktär. I lagen om Finansinspektionen grundar sig bestämmelsen i fråga på regeringens proposition 39/2014 rd, medan motsvarande bestämmelse i penningtvättslagen grundar sig på regeringens proposition 228/2016 rd. I motiveringarna till bestämmelserna nämns ingen orsak till den kortare preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser.

Den kortare preskriptionstiden för fortsatta gärningar har påverkat bland annat Finansinspektionens tillsynsarbete. I samband med riksdagsbehandlingen av RP 236/2021 rd har Finansinspektionen i sina utlåtanden till lagutskottet och finansutskottet föreslagit ändringar i den ovan nämnda paragrafen.

Finansministeriet har ansett det nödvändigt att i denna proposition föreslå den ovan nämnda ändring som Finansinspektionen framfört samt även andra ändringar i bestämmelserna om påförande av administrativa påföljder i penningtvättslagen och i lagen om Finansinspektionen. Således föreslås det i denna proposition att den kortare preskriptionstiden för påförande av påföljdsavgift enligt penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser ändras så att preskriptionstiderna är lika långa i fråga om båda gärningar av engångskaraktärer och fortsatta gärningar. Därutöver föreslås det att den maximala omsättning som ska tillämpas när påföljdsavgiften för ett kreditinstitut eller finansiellt institut bestäms ändras så att den inte är kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året före gärningen eller försummelsen, utan i stället är institutets omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes. I propositionen föreslås det också att det till penningtvättslagen fogas motsvarande bestämmelser som i lagen om Finansinspektionen i fråga om påförande av administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang. Enligt förslaget får en administrativ påföljd påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett. Därutöver föreslås det att 8 kap. 1 och 3 § i penningtvättslagen ändras så att de motsvarar den föreslagna ändringen i ordalydelsen i 3 kap. 16 §.

2.2 De huvudsakliga konsekvenserna

2.2.1 Ekonomiska konsekvenser

2.2.1.1 Konsekvenser för hushållen

De förslag i regeringens proposition som gäller administrativa påföljder bedöms inte ha konsekvenser för hushållen.

2.2.1.2 Konsekvenser för företagen

De ändringsförslag i propositionen som gäller föreslagna 3 kap. 16 § i penningtvättslagen har bedömts ha konsekvenser för de rapporteringsskyldiga. Dessa konsekvenser har delvis också behandlats i regeringens proposition 236/2021 rd.

Vid bedömningen av konsekvenserna för företagen är det viktigt att beakta att de rapporteringsskyldiga utgör en synnerligen heterogen grupp, som även består av t.ex. ensamföretagare, övriga SMF-företag och företag inom olika sektorer. Propositionens konsekvenser för stora aktörer inom finansbranschen är inte nödvändigtvis jämförbara med konsekvenserna för andra rapporteringsskyldiga. Dessutom kan konsekvenserna indirekt även omfatta företagsfältet i vidare bemärkelse.

I denna proposition föreslås det att tillsynsmyndigheterna och advokatsföreningen ges behörighet att övervaka att de rapporteringsskyldigas förfaranden för kundkontroll också omfattar förfaranden som möjliggör efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Enligt förslaget ska den rapporteringsskyldiga ordna sin verksamhet så att den har effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringsskyldiga kan iaktta förpliktelse enligt de statsrådsförordningar som avses i 1 § och 2 a § 1 mom. i sanktionslagen samt förpliktelse enligt beslut som meddelats med stöd av frysninglagen.

Rapporteringskyldiga ska i framtiden kunna visa sin övervakare hur kundkontrollen i samband med efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut i praktiken har ordnats. Till följd av överträdelser eller försummelser av förpliktelsen kan rapporteringskyldiga enligt förslaget också påföras administrativa påföljder. De åtgärder som dessa ändringar förutsätter kan orsaka de rapporteringskyldiga en i förhållande till nuläget större regleringsbörda, men det bör noteras att rapporteringskyldiga även i nuläget ska iaktta sanktionslagen och frysningslagen. Rapporteringskyldiga ska också bedöma hurdana åtgärder efterlevnaden av dessa lagar förutsätter i deras egen verksamhet.

De förslag i propositionen som gäller preskriptionen av rätten att påföra administrativa påföljder enligt 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen bedöms också ha konsekvenser för de rapporteringskyldiga. De föreslagna ändringarna kan leda till att påföljdsavgifter i framtiden kan påföras oftare. Ur de rapporteringskyldigas synvinkel kan med andra ord risken för att bli föremål för övervakarens påföljdsförfarande öka. De föreslagna ändringarna kan också ha konsekvenser för personer i en juridisk persons ledning i situationer där påföljdsavgift, utöver eller i stället för en påföljdsavgift som påförs en juridisk person, påförs en sådan person i ledningen som genom en gärning eller försummelse har åsidosatt sina förpliktelser.

I det ändringsförslag i 8 kap. 4 § i penningtvättslagen som gäller storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut är det fråga om det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (nedan *fjärde penningtvättsdirektivet*). Konsekvenserna för företagen hänför sig till användningen av ett bokslut enligt fjärde penningtvättsdirektivet som grund för den maximala påföljdsavgiften på samma sätt som tidigare. Beroende på bokslutet kan påföljdsavgiftens maximibelopp vara större eller mindre än i en situation där det bokslut som avses i den gällande lagen används.

2.2.1.3 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Propositionen har inga direkta konsekvenser för Finlands budgetekonomi eller den övriga offentliga ekonomin. Syftet med de ändringar till föreslagna 3 kap. 16 § i penningtvättslagen som föreslås i propositionen är att säkerställa att Finland inte enligt FATF:s utvärdering har strategiska brister när det gäller förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. En kritisk utvärdering från FATF skulle också kunna påverka den offentliga ekonomin.

2.2.1.4 Konsekvenser för samhälls ekonomin och helhetsbedömning av de ekonomiska konsekvenserna

De förslag som gäller administrativa påföljder bedöms inte ha några betydande konsekvenser för samhälls ekonomin.

2.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

2.2.2.1 Konsekvenser för alla övervakare

De ändringsförslag i propositionen som gäller föreslagna 3 kap. 16 § i penningtvättslagen har bedömts ha konsekvenser för tillsynsmyndigheterna enligt penningtvättslagen och för advokatföreningen. Dessa konsekvenser har delvis behandlats i regeringens proposition 236/2021 rd.

Det är viktigt både för de rapporteringsskyldiga och för övervakarna att förpliktelserna är tydliga och noggrant avgränsade. Enligt förslaget ska det i övervakarnas tillsynsuppgifter ingå att kontrollera och följa att tillsynsobjekten har ordnat sin verksamhet så att sanktionsbestämmelserna och frysninglagen kan iakttas i den.

De förslag i regeringens proposition som gäller administrativa påföljder bedöms ha konsekvenser för övervakarna enligt penningtvättslagen. Det föreslagna förenhetligandet av bestämmelserna om administrativa påföljder i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen förtydligar och effektiviserar praxis för påförande av administrativa påföljder. Enligt förslaget ska bestämmelser med samma innehåll tillämpas på kreditinstitut och finansiella institut oberoende av om det är fråga om försummelser eller överträdelser av bestämmelser enligt penningtvättslagen eller av andra bestämmelser som är förpliktande för kreditinstitut eller finansiella institut. I praktiken är påföljderna ofta samtidigt riktade mot försummelser eller överträdelser av både bestämmelser enligt penningtvättslagen och bestämmelser enligt andra lagar. Den föreslagna förlängningen av preskriptionstiden gör det möjligt att ingripa i sådana betydande försummelser och överträdelser som pågått länge och för vilka påföljdsavgift kan påföras, vilket ökar verkningfullheten i övervakarnas kontrollverksamhet.

De föreslagna ändringarna i 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen beror på de ändringar som föreslås i penningtvättslagen, så de bedöms inte ha några egna avsevärda konsekvenser för Finansinspektionens verksamhet.

2.2.2.2 Övriga konsekvenser för myndigheterna

De förslag i regeringens proposition som gäller administrativa påföljder kan ha ringa konsekvenser för centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Det är möjligt att de förslagen leder till att rapporteringsskyldiga i förebyggande syfte oftare än tidigare rapporterar tvivelaktiga transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.

2.2.3 Andra konsekvenser för människorna och samhällseliga konsekvenser

2.2.3.1 Konsekvenser för dataskyddet

Förpliktelserna enligt sanktionsbestämmelserna och frysninglagen gäller de rapporteringsskyldiga och förutsätter inhämtande av personuppgifter, informationsutbyte och annan behandling av personuppgifter även i nuläget. Det uttryckliga förtydligandet av föreslagna 3 kap. 16 § i penningtvättslagen så att paragrafen också gäller andra situationer än frysning ändrar inte nuläget i fråga om efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Således blir inte heller behandlingen av personuppgifter avsevärt mer omfattande. Den uttryckliga förpliktelsen att ha verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll i enlighet med paragrafen orsakar dock en regleringsbörda särskilt för sådana rapporteringsskyldiga som inte för närvarande har sådana. Nya förfaranden inverkar också på de rapporteringsskyldigas sätt att behandla personuppgifter samt på mängden uppgifter som inhämtas. I övrigt är konsekvenserna av förslaget mindre.

2.2.3.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism

De ändringsförslag i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen som gäller preskriptionstiden för rätten att påföra administrativa påföljder bedöms ha konsekvenser för efterlevnaden av penningtvättslagen och övrig lagstiftning som gäller Finansinspektionens tillsyn. Ur de rapporteringsskyldigas synvinkel ökar risken för på-

följder, om tillsynsmyndigheterna i framtiden har möjlighet att påföra påföljdsavgifter oftare. Effekten av administrativa påföljder grundar sig bland annat på en större sannolikhet att bli föremål för ett administrativt påföljdsförfarande. Det bedöms således att förslagen har en effektiviserande inverkan på förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Förslagen i propositionen bedöms främja efterlevnaden av penningtvättslagen.

2.2.3.3 Konsekvenser för jämställdhet mellan könen

Förslagen i propositionen bedöms inte ha några konsekvenser för jämställdheten mellan könen.

3 Remissvar

Utlåtanden om propositionen begärdes av följande instanser: Riksdagens justitieombudsman, Finlands näringsliv rf, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finanssiala ry, Finansinspektionen, Suomen Isännöintiliitto ry, Centralhandelskammaren, centralkriminalpolisen, Konkurrens- och konsumentverket, Konsumentförbundet rf, Lotteriinspektionen, justitiekanslersämbetet, justitieministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Polisstyrelsen, Verket för finansiell stabilitet, inrikesministeriet, skyddspolisen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Advokatförbund, Finlands Bank, Suomen Perimistoimistojen Liitto ry, Finlands Revisorer rf, Företagarna i Finland rf, Dataombudsmannens byrå, Tullen, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, Utsökningsverket, Veikkaus Ab, Skatteförvaltningen och Ålands landskapsregering.

Riksdagens justitieombudsman, Konkurrens- och konsumentverket samt Konsumentförbundet rf meddelade att de inte hade någonting att kommentera i frågan. Tullen konstaterar i sitt utlåtande att de kompletteringsbehov som nämns i den aktuella regeringspropositionen inte har någon betydande inverkan på Tullens verksamhet och att Tullen inte har något mer att kommentera i frågan.

Utrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finansinspektionen, centralkriminalpolisen, skyddspolisen, Utsökningsverket och Skatteförvaltningen meddelade i sina yttranden att de understöder de föreslagna ändringarna. Polisstyrelsens lotteriförvaltning understöder de kompletterande ändringarna. Företagarna i Finland rf meddelade att de i princip förhåller sig positivt till att den proposition som lämnats till riksdagen kompletteras när det gäller de uppdragade bristerna.

Enligt justitiekanslersämbetets utlåtande är med stöd av 71 § i grundlagen och grundlagsutskottets tolkningspraxis det rätta förfarandet när propositionen ändras avsevärt i sak att lämna en kompletterande regeringsproposition, istället för att kompletteringen görs genom ministeriets svar till utskottet. Enligt utlåtandet bör avsnitt 7 (Propositionens förhållande till den proposition som föreslås bli kompletterad) vara mer exakt än det föreslagna avsnittet i utkastet till proposition, och samtidigt bör ändringarna specificeras ytterligare. Dessutom konstateras det i utlåtandet att ikraftträdandebestämmelsen i fråga om både lagförslag 1 och 2 och motiveringen till dem behöver ses över och preciseras vid den slutliga beredningen av den kompletterande propositionen. I utlåtandet konstateras det också att det i motiven till lagstiftningsordning bör framgå aningen tydligare vilka konsekvenser ett bredare tillämpningsområde för kundkontroll och längre preskriptionstider har som helhet för förslagets proportionalitet. Justitiekanslersämbetets utlåtande har beaktats i huvudsak i den fortsatta beredningen av propositionen.

Enligt utlåtandet från Finanssiala ry bör man vid den fortsatta beredningen av utkastet till proposition och vid riksdagsbehandlingen beakta konsekvenserna av de lagstiftningsförslag om ef-

fektiviserad bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som behandlas i Europeiska unionen. Finanssiala ry anser att det är viktigt att det i detta skede inte görs sådana ändringar i den nationella lagstiftningen som upphävs eller måste dras tillbaka när de lagstiftningsförslag som behandlas i Europeiska unionen träder i kraft. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har man försökt säkerställa att propositionen inte innehåller bestämmelser som står i strid med den EU-lagstiftning om penningtvätt som är under beredning. Innan tillämpningen av den eventuella kommande EU-lagstiftningen inleds är det viktigt att det i Finland finns tydliga och konsekventa nationella bestämmelser om administrativa påföljder.

Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelserna (3 kap. 16 § i penningtvättslagen)

Utrikesministeriet betonar i sitt utlåtande att det är viktigt att de verkställande myndigheterna har tillräckliga befogenheter för att kunna verkställa sanktionerna och övervaka verkställigheten. Till följd av Rysslands olagliga anfallskrig har EU infört mycket omfattande finansiella sanktioner, och finansinstituten har en viktig roll och ett betydande ansvar när det gäller verkställigheten av sanktionerna. Den lagstiftning som gäller tillsynen över iakttagandet av dessa sanktioner, och även andra sanktioner som tillämpas i Finland, behöver enligt utrikesministeriet vara uppdaterad.

Enligt justitieministeriets utlåtande försvåras bedömningen av den föreslagna paragrafen en aning av att specialmotiveringen inte innehåller någon beskrivning av vad som ingår i de förordningar och beslut som avses i sanktionslagen. Det förblir i synnerhet oklart om de till alla delar medför sådana förpliktelser som de rapporteringsskyldiga faktiskt kan uppfylla. Motiveringen bör till denna del kompletteras på ett koncist sätt. Enligt justitieministeriets utlåtande ger utkastet till paragrafen också intrycket att bestämmelser om kundkontroll och förfaranden för kundkontroll finns både i Europeiska unionens förordningar, som är direkt tillämpliga, och i de nationella förordningar och beslut som avses i sanktionslagen. Enligt justitieministeriets uppfattning innehåller de förordningar som utfärdas med stöd av sanktionslagen och de beslut som fattas med stöd av frysningsskyldiga i allmänhet inga förpliktelser som gäller rapporteringsskyldiga, även om de ska beaktas vid kundkontroll. Under den fortsatta beredningen finns det skäl att säkerställa att ordalydelsen i utkastet till paragrafen bättre beaktar innehållet i de förordningar som utfärdas med stöd av sanktionslagen och de beslut som fattas med stöd av frysningsskyldiga. Dessutom finns det skäl att i fråga om ordalydelsen i den föreslagna 16 § beakta att ”bestämmelser” i allmänhet avser endast lagar och de förordningar som utfärdats med stöd av lagarna, dvs. inte administrativa beslut såsom de beslut som meddelas med stöd av frysningsskyldiga. Bestämmelsen kan preciseras till denna del till exempel med en separat hänvisning till frysningsskyldiga. En eventuell precisering i fråga om detta bör beaktas också i de bestämmelser i 8 kap. som gäller administrativa påföljder. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har de aspekter som justitieministeriet framfört i sitt utlåtande bedömts och motiveringen till förslaget samt paragrafformuleringarna ändrats.

Enligt utlåtandet från dataombudsmannens byrå kan skyldigheter till följd av sanktionsbestämmelserna när det är fråga om förpliktelser som gäller kundkontroll förutsätta inhämtande av personuppgifter, informationsutbyte och annan behandling av personuppgifter. Enligt dataombudsmannens byrås uppfattning förutsätter sektorspecifika sanktioner inte behandling av personuppgifter, men den som exempel nämnda identifieringen av andra parter i kundens affärstransaktioner i syfte att tillämpa förpliktelserna enligt sanktionslagstiftningen kan förutsätta att ytterligare uppgifter inhämtas utöver nuvarande praxis. Till dessa delar har preciseringens inverkan när det gäller inhämtande av personuppgifter, informationsutbyte och annan behandling av personuppgifter inte enligt dataombudsmannens byrå behandlats närmare i konsekvensbedömningen och därigenom inte heller den administrativa börda som preciseringen kan medföra

för de rapporteringsskyldiga. Vid den fortsatta beredningen kompletterades konsekvensbedömningen utifrån dataombudsmannens byrås kommentarer.

Arbets- och näringsministeriet anser att det är viktigt att sanktionsbestämmelserna fungerar och är förenliga med internationella krav samt att förpliktelseerna är tydliga och noggrant avgränsade både för de rapporteringsskyldiga och för de myndigheter som utövar tillsyn över dem. Enligt utlåtandet bör det dock säkerställas att det är tydligt för de rapporteringsskyldiga på vilket sätt de förpliktelser som gäller kundkontroll skiljer sig från varandra i fråga om bekämpningen av penningtvätt och i fråga om sanktionsbestämmelserna. Arbets- och näringsministeriet konstaterar vidare att det vid bedömningen av konsekvenserna också är skäl att beakta att de rapporteringsskyldiga utgör en synnerligen heterogen grupp, som även består av t.ex. ensamföretagare, övriga SMF-företag och företag inom olika sektorer. Propositionens konsekvenser för stora aktörer inom finansbranschen är inte nödvändigtvis jämförbara med konsekvenserna för andra rapporteringsskyldiga. Dessutom kan konsekvenserna indirekt även omfatta företagsfältet i vidare bemärkelse. Kommentarer i arbets- och näringsministeriets utlåtande har beaktats i bedömningen av konsekvenserna för företag och myndigheter.

Enligt Finansinspektionens utlåtande förtydligar de föreslagna ändringarna i den nya 3 kap. 16 § i penningtvättslagen de rapporteringsskyldigas förpliktelser inom ramen för penningtvättslagen. Finansinspektionen anser att de föreslagna ändringarna är motiverade och viktiga. Dessutom anser Finansinspektionen att den uttryckliga skyldighet som föreslås för rapporteringsskyldiga att ordna sin verksamhet så att den har effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att sanktionsbestämmelserna iakttas är en viktig precisering som bör understödhas och som förtydligar de rapporteringsskyldigas förpliktelser. Finansinspektionen kommer enligt sitt utlåtande att meddela sina egna tillsynsobjekt ännu noggrannare anvisningar och föreskrifter för hur effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll ska ordnas med beaktande av omfattningen och den geografiska räckvidden av de rapporteringsskyldigas verksamhet samt arten och omfattningen av de produkter och tjänster som de tillhandahåller.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland anser i sitt utlåtande att det är nödvändigt att till 3 kap. i penningtvättslagen foga en ny 16 § om kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelserna. Enligt utlåtandet har sanktionslagstiftningen, trots att sanktionslagstiftningen redan nu är förpliktande för de rapporteringsskyldiga, i hög grad förblivit okänd för en del av de rapporteringsskyldiga som regionförvaltningsverket utövar tillsyn över. Det har upptäckts stor variation i kännedomen om och iakttagandet av sanktionslagstiftningen. Därför skulle en uttrycklig bestämmelse i penningtvättslagen om förpliktelsen att beakta sanktionslagstiftningen förtydliga situationen för de rapporteringsskyldiga. Eftersom skyldigheten att beakta sanktionsbestämmelserna inte uttryckligen är inskriven i penningtvättslagen, har de tillsynsmyndigheter som avses i penningtvättslagen enligt regionförvaltningsverket inte behörighet att övervaka om de rapporteringsskyldiga som de utövar tillsyn över iakttar sanktionslagstiftningen. För att sanktionerna ska kunna verkställas effektivt bör tillsynsmyndigheterna ha behörighet att utöva tillsyn i ärendet och befogenhet att påföra administrativa påföljder för underlåtenhet att iaktta bestämmelserna. Regionförvaltningsverket önskar att de föreslagna ändringarna godkänns och träder i kraft så fort som möjligt och anser att det nya förslaget till paragraf är tydligt.

Enligt utlåtandet från Finlands Advokatförbund kan 16 § i och med den föreslagna ändringen anses bättre motsvara också det ursprungliga syftet med propositionen, enligt vilket penningtvättslagstiftningen ska motsvara FATF:s rekommendationer. Advokatförbundet anser att propositionen är ändamålsenlig till denna del.

Enligt utlåtandet från Polisstyrelsens lotteriförvaltning är det ytterst viktigt att den föreslagna 16 § fogas till penningtvättslagen. Polisstyrelsens lotteriförvaltning anser att en mer exakt formulering både förtydligar de rapporteringsskyldigas situation och ger övervakarna ett tydligare mandat att övervaka efterlevnaden av sanktionsbestämmelserna och vid behov påföra administrativa påföljder för underlåtenhet att iaktta bestämmelserna. Polisstyrelsens lotteriförvaltning påpekar att de åtgärder för kundkontroll som anges i 3 kap. i penningtvättslagen enligt 3 kap. 1 § 3 mom. i den lagen ska iakttas utifrån den riskbaserade bedömningen så länge kundförhållandet består. Eftersom iakttagandet av sanktionsbestämmelserna redan är förpliktande lagstiftning och det i propositionen nämns att det i princip inte finns någon riskbaserad prövningsrätt inom skyldigheten att iaktta sanktionsbestämmelserna, kan ordalydelsen i 3 kap. 16 § i den kompletterande propositionen enligt Polisstyrelsens lotteriförvaltning leda till oklarheter i tolkningen av lagen bland de rapporteringsskyldiga och därmed utgöra ett hinder för det effektiva arbetet för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt Polisstyrelsens lotteriförvaltning bör saken förtydligas i den kompletterande propositionen, till exempel genom ett tillägg till 3 kap. 16 § eller en komplettering av den gällande 1 kap. 3 mom. Polisstyrelsens lotteriförvaltning kommenterar har beaktats i den nya utformningen av 3 kap. 16 § och i specialmotiveringen.

Finanssiala ry anser i sitt utlåtande att bestämmelserna i den föreslagna 3 kap. 16 § är problematiska med tanke på både de rapporteringsskyldiga och kunderna. Finanssiala ry föreslår att man i motiveringen till bestämmelsen stryker omnämmandet av avsaknaden av riskbaserad prövningsrätt och istället betonar att den rapporteringsskyldiga ska beakta kraven i de sanktionsbestämmelser som avses i 3 kap. 16 § vid efterlevnaden av de normala förpliktelseerna enligt penningtvättslagen. Enligt utlåtandet från Finanssiala ry verkar de föreslagna bestämmelserna i 3 kap. 16 § i penningtvättslagen skilja den förpliktelse i fråga om kundkontroll som hänför sig till iakttagandet av sanktionsbestämmelserna samt verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll i anknytning till den från motsvarande förpliktelse som hänför sig till bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det förblir då oklart om även ordnings- och påföljdsavgifter på grund av försummelse av bestämmelserna om kundkontroll ska påföras separat. Finanssiala ry anser inte att en sådan slutsats är möjlig, men påpekar att det också med tanke på ett enhetligt påföljdssystem är viktigt att de bestämmelser som tas in i penningtvättslagen bildar en konsekvent helhet tillsammans med bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Iakttagelserna i utlåtandet från Finanssiala ry har beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen genom preciseringar såväl i 3 kap. 16 § som i specialmotiveringen.

Enligt utlåtandet från Företagarna i Finland rf överförs de förpliktelse i fråga om kundkontroll som gäller de som faktiskt är rapporteringsskyldiga i huvudsak till kunderna. Kunderna ska lämna den information som behövs till de rapporteringsskyldiga. Enligt utlåtandet innebär de föreslagna ändringarna i praktiken en betydande ökning av kundföretagens administrativa börda. Till exempel förutsätter identifieringen av andra parter i kundens affärstransaktioner i syfte att tillämpa förpliktelseerna enligt sanktionslagstiftningen att ytterligare uppgifter inhämtas i betydande grad jämfört med nuvarande praxis. Förslaget har en särskilt stor inverkan på små och medelstora företag som bedriver exporthandel. Enligt Företagarna i Finland rf är det fullt möjligt att en del företag blir tvungna att avstå från en del av exportverksamheten på grund av de nya förpliktelseerna. De iakttagelser som framförs i utlåtandet från Företagarna i Finland rf har uppmärksamats vid den fortsatta beredningen av propositionen i bedömningen av konsekvenser för företagen och i specialmotiveringen.

Förslag som gäller administrativa påföljder (penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen)

Justitieministeriet har i sitt utlåtande lyft fram de administrativa påföljdernas förhållande till straffbestämmelserna. Justitieministeriet fäster uppmärksamhet vid bestämmelserna om straffbarhet i lagarna 659/1967 och 325/2013, där det hänvisas till regleringsbrott. Det är motiverat att i propositionen redogöra för förhållandet mellan 8 kap. 1 § och 3 § i lagförslag 1 i propositionsutkastet och dessa straffbestämmelser, med beaktande av strävan efter att undvika överlappande sanktionssystem och en eventuell *ne bis in idem*-effekt. En underlåtelse för vilken administrativa påföljder påförs verkar enligt justitieministeriet närmast gälla andra än den rapporteringsskyldigas egna förfaranden som avses i rekvisitet för regleringsbrott. Enligt justitieministeriets uppfattning uppstår det således inte nödvändigtvis någon *ne bis in idem*-effekt. Enligt justitieministeriet är det vid den fortsatta beredningen dessutom skäl att fästa uppmärksamhet vid de krav på exakthet och noggrann avgränsning som bör ställas på reglering som gäller den administrativa påföljdsavgiften (t.ex. GrUU 10/2016 rd, s. 7). Vid den fortsatta beredningen av propositionen har iakttagelserna i justitieministeriets utlåtande beaktats och avsnittet Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning preciserats.

Finanssiala ry fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid de förslag som gäller administrativa påföljder i 8 kap. i penningtvättslagen. Finanssiala ry fäster uppmärksamhet vid att de föreslagna administrativa påföljderna inte enbart omfattar sådana överträdelser eller försummelser som hänför sig till sanktioner som gäller bank-, finans- eller försäkringssektorn, utan de kan till exempel grunda sig på att den rapporteringsskyldiga trots behöriga utredningar har beslutat genomföra ett betalningsuppdrag vars bakomliggande transaktion senare visar sig strida mot Europeiska unionens bestämmelser om exportkontroll. Finanssiala ry anser att det är inkonsekvent och oskäligt att rapporteringsskyldiga inom finanssektorn i en sådan situation genom administrativt förfarande kan påföras en påföljdsavgift på upp till flera hundra miljoner euro, samtidigt som ett företag som gjort sig skyldigt till regleringsbrott kan dömas till en samfundsbot på högst 850 000 euro. Finanssiala ry anser att det är viktigt att lagstiftaren vidtar nödvändiga åtgärder för att korrigera situationen. Under den fortsatta beredningen har synpunkterna från Finanssiala ry bedömts och i anslutning till det framförs att en näringsidkare och en sammanslutning som uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt försummar eller bryter mot en förpliktelse som avses i 3 kap. 16 § kan påföras en administrativ påföljdsavgift.

Enligt utlåtandet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland understöder och anser verket att det är nödvändigt att foga en ny 5 a § till 8 kap. i penningtvättslagen. Inom näringslivstillsynen förekommer ofta situationer där ett företag som har varit delaktigt i en överträdelse eller försummelse inte längre existerar som en följd av olika företagsarrangemang. Många av de rapporteringsskyldiga som regionförvaltningsverket utövar tillsyn över har vuxit kraftigt särskilt i och med företagsförvärv, men för de rapporteringsskyldiga har det varit oklart i vilken utsträckning de är ansvariga för att de uppgifter som gäller kundkontroll som överförts till dem i och med företagsförvärvet är tillräckliga och uppdaterade. Regionförvaltningsverket anser att det är viktigt att det inte är möjligt att genom bolagsrättsliga arrangemang i efterhand undgå påföljder som påförs på grund av överträdelser och anser därför att den nya 5 a § förtydligar ansvarsbestämmelserna i situationer med företagsarrangemang såväl ur tillsynsmyndighetens som ur den rapporteringsskyldigas synvinkel.

Regionförvaltningsverket understöder den föreslagna formuleringen enligt vilken en administrativ påföljd kan påföras den som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit en näringsverksamhet. Medan en rapporteringsskyldigs näringsverksamhet kan ha övertagits av någon annan till exempel som en följd av företagsförvärv eller fusion, kan den rapporteringsskyldiga också till exempel ha delats upp i flera nya företag. Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning ska en administrativ påföljd kunna påföras i alla dessa situationer. Regionförvaltningsverket anser att det är viktigt att lagstiftningen är tydlig när det

gäller påförande av påföljder. Av regeringspropositionen framgår det inte om man vid utformandet av lagstiftningen har funderat på situationer där till exempel ett aktiebolag upplöses och delas upp i flera olika bolag. Enligt regionförvaltningsverket bör man i sådana situationer i propositionen beakta vilken aktör som påförs en administrativ påföljd, om näringsverksamheten har övertagits av flera olika aktörer till följd av ett företagsarrangemang. Vid den fortsatta beredningen har förslaget inte ändrats utifrån utlåtandet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland för att den föreslagna bestämmelsen ska överensstämma med motsvarande bestämmelser i lagen om Finansinspektionen och konkurrenslagen.

Finansinspektionen anser i sitt utlåtande att den föreslagna ändringen i fråga om administrativa påföljder vid företagsarrangemang är viktig.

Det föreslås att 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen ändras så att preskriptionstiderna för rätten att påföra en administrativ påföljdsavgift förenhetligas till tio år i fråga om både en fortsatt överträdelse eller försummelse och en överträdelse eller försummelse av engångskaraktär. Det föreslås att motsvarande ändring utförs också i 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen. Finansinspektionen påpekar i sitt utlåtande att det är fråga om att korrigera en inkonsekvens i gällande lagstiftning. Finansinspektionen anser att ändringen är synnerligen viktig och har lyft fram detta missförhållande i gällande lagstiftning i sina utlåtanden om RP 236/2021 rd till ekonomiutskottet den 9 februari 2022. Enligt Finansinspektionens utlåtande är ovannämnda ändringsförslag av betydelse med tanke på Finansinspektionens och de övriga nationella övervakarnas praktiska tillsynsarbete. Inom Finansinspektionens tillsyn har det uppdagats situationer där försummelser har pågått under flera år, men där det på grund av preskriptionsbestämmelserna inte har varit möjligt att påföra en administrativ påföljd för denna fortsatta gärning. Dessa gärningar av engångsnatur var tillräckligt allvarliga för att det skulle ha varit möjligt att påföra en administrativ påföljd.

Enligt utlåtandet från Polisstyrelsens lotteriförvaltning är förslaget som gäller ändring av 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen i hög grad värt att understödja. Tillsynsarbetet utförs riskbaserat och brott mot eller försummelser av penningtvättslagen kan upptäckas med fördröjning. Polisstyrelsens lotteriförvaltning anser att en förlängning av preskriptionstiden för försummelser och överträdelser som pågått länge effektiviserar det arbete som syftar till förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Det ökar verkningsfullheten i övervakarnas kontrollverksamhet. Även enligt utlåtandet från Finlands Advokatförbund gör förslaget det möjligt att ingripa i försummelser som pågått länge och det har bedömts öka verkningsfullheten i övervakarnas kontrollverksamhet.

Finanssiala ry konstaterar att en effektiv myndighetstillsyn är en central del av säkerställandet av att bestämmelserna om penningtvätt och sanktioner iakttas men anser att det förslag i utkastet till regeringsproposition att fördubbla preskriptionstiden för fortsatta överträdelser eller försummelser från fem till tio år är orimligt och allvarligt med tanke på de rapporteringsskyldigas rättsskydd i enlighet med de motiveringar som särskilt framförs i utlåtandet. De synpunkter som Finanssiala ry framfört i sitt utlåtande har bedömts vid den fortsatta beredningen av propositionen, men propositionen har inte ändrats utifrån utlåtandet. Motiveringen till förslaget framgår av specialmotiveringen.

Övrigt

Ålands landskapsregering konstaterar i sitt utlåtande att landskapsregeringen endast har fått en kortfattad del av propositionsutkastet, eftersom alla delar inte har översatts till svenska. Enligt anvisningarna som framgår av finansministeriets begäran om utlåtande, ombeds remissinstan-

serna fästa uppmärksamhet vid propositionens huvudsakliga konsekvenser och särskilt vid konsekvenserna av de förslag som gäller påförande av administrativa påföljder. Ålands landskapsregering konstaterar i sitt utlåtande att bland annat de avsnitt som handlar om propositionens konsekvenser inte har översatts till svenska. Enligt landskapsregeringen leder det här till att landskapsregeringens utlåtande inte kan vara komplett och att utlåtandet endast omfattar de delar av propositionen som översatts till svenska. Enligt 36 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetsspråket i Ålands landskapsregering är svenska. Enligt 38 § i självstyrelselagen är riksmyndigheterna skyldiga att kommunicera med Ålands landskapsregering på svenska. Landskapsregeringen konstaterar dessutom i sitt utlåtande att formuleringen av ikraftträdandebestämmelsen i den föreslagna penningtvättslagen behöver ses över (s. 17 propositionsutkastet). I övrigt tar landskapsregeringen inte ställning till propositionsutkastet. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har formuleringen av ikraftträdandebestämmelsen i den föreslagna penningtvättslagen setts över.

I fråga om närmare detaljer hänvisar Finlands Näringsliv rf i sitt utlåtande till sitt medlemsförbund Finansiella ry:s utlåtande. Finlands Näringsliv rf hänvisar också till arbets- och näringsministeriets och Företagarna i Finland rf:s utlåtanden i vilka det fästs uppmärksamhet vid att de rapporteringsskyldiga är en synnerligen heterogen grupp. Finlands Näringsliv rf fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att när företagens administrativa börda ökas genom förpliktelser bör man samtidigt se till att myndigheternas verksamhet är effektiv så att de samhällsliga målsättningarna för lagstiftningen som helhet kan nås och så att den ökade satsningen på verksamheten inte främst leder till att företagens administrativa börda ökar.

Skyddspolisen framför i sitt utlåtande att den rätt som Finansinspektionen föreslås få tillgång till uppgifter av myndigheter och av aktörer som sköter offentliga uppdrag för att kunna utföra tillsynsuppdraget enligt 7 kap. 1 § i penningtvättslagen inte enbart räcker till för att garantera ett effektivt informationsutbyte mellan Finansinspektionen och Skyddspolisen för tillsynen över att sanktionsbestämmelserna följs. Inte heller med tanke på förmågan att trygga den nationella säkerheten är det proportionerligt att det enligt gällande lagstiftning är tillåtet att lämna ut uppgifter till förundersökningsmyndigheter för utredning av de allra lindrigaste brotten, men inte till Skyddspolisen för förhindrande av de allvarligaste hoten mot statens suveränitet. Av ovan nämnda skäl anser Skyddspolisen att det till den kompletterande propositionen bör fogas en bestämmelse med stöd av vilken Finansinspektionen ska ha rätt att lämna ut uppgifter till Skyddspolisen för utförandet av dess i lag bestämda uppgifter. Detta kan genomföras till exempel genom att foga till en ny underpunkt till 71 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen. Finansministeriet tillsatte den 21 juni 2022 en arbetsgrupp för att förbättra informationsutbytet i den nationella verksamheten för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta behov av lagändringar som Skyddspolisen föreslagit behandlades av en arbetsgrupp i slutet av 2022 och förslaget kommer eventuellt att ingå i den regeringsproposition som arbetsgruppen bereder.

Finlands Advokatförbund har i sitt utlåtande lyft fram normgivningsbemyndigandet enligt 9 kap. 6 § 1 mom. i penningtvättslagen. Advokatförbundet betraktar det som ett missförhållande att normgivningsbemyndigandet gäller endast myndigheter, och därför kan advokatföreningen inte meddela bindande föreskrifter för sina egna tillsynsobjekt. Den arbetsgrupp som berett en delreform av penningtvättslagen beredde ett förslag enligt vilket Advokatförbundet ska ha rätt att meddela advokater sådana närmare föreskrifter som avses i 9 kap. 6 § 1 mom. i penningtvättslagen. Det här förslaget ströks emellertid vid den fortsatta beredningen av propositionen på grund av remissvar enligt vilket Advokatförbundet inte är en sådan myndighet som avses i 80 § i grundlagen, varvid det enligt grundlagen inte kan föreskrivas om rätt att utfärda rättsnormer som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen.

4 Specialmotivering

4.1 Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

3 kap. Kundkontroll

16 §. *Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut.* Enligt förslaget i regeringsproposition 236/2021 rd fogas det till 3 kap. i penningtvättslagen en ny 16 §. I denna kompletterande proposition föreslås det att paragrafen ska ha ett moment i stället för de två moment som tidigare föreslagits. Således föreslås det i denna proposition att den föreslagna paragrafen i fråga omarbetas.

Det föreslås att *rubriken* för föreslagna 3 kap. 16 § ändras så att den beskriver paragrafens innehåll korrekt och på ett lämpligt sätt. Det är inte enbart fråga om kundkontroll i samband med frysning av tillgångar utan i vidare bemärkelse även om kundkontroll i anslutning till efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Med sanktionsbestämmelser avses i förslaget bestämmelser i sådana förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och bestämmelser i sådana statsrådsförordningar av statsrådet som avses i 1 § och 2 a § 1 mom. i sanktionslagen. Med frysningsbeslut avses sådana beslut om frysning av tillgångar som meddelats med stöd av frysningsslagen och 2 b § i sanktionslagen.

I 1 § i sanktionslagen hänvisas det till nationella förordningar genom vilka bindande beslut av Förenta nationernas säkerhetsråd, det vill säga restriktiva åtgärder som grundar sig på säkerhetsrådets resolutioner (sanktioner), sätts i kraft. I 2 a § i den lagen hänvisas det till nationella förordningar genom vilka det utfärdas närmare bestämmelser om genomförandet av förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Med förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avses restriktiva åtgärder som antagits av Europarådet, vilka är unionslagstiftning som är direkt tillämplig i Finland. Sanktionslagens 2 b § innehåller bestämmelser om bland annat verkställigheten av förpliktelsen att frysa tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör dem som anges i Europeiska unionens ovannämnda sanktionsförordningar.

Enligt den föreslagna paragrafen ska den rapporteringsskyldiga som en del av åtgärderna för kundkontroll enligt 3 kap. i penningtvättslagen ha effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för säkerställande av iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Med effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll avses sådana åtgärder genom vilka rapporteringsskyldiga kan upptäcka och förhindra verksamhet som strider mot sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Sådana åtgärder är till exempel kundidentifiering och kontroll av kundens identitet, inhämtande av uppgifter om kunder och fortlöpande uppföljning av kundförhållandet samt jämförande av uppgifter om kunder med uppdaterade sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut och frysning av tillgångar som anges i dem. När rapporteringsskyldiga upprättar effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll kan de dimensionera dem med beaktande av bland annat verksamhetens omfattning och geografiska utsträckning samt arten och omfattningen av de produkter och tjänster som de tillhandahåller. I så fall blir bestämmelsen om riskbaserad bedömning av åtgärder för kundkontroll enligt 3 kap. 1 § 3 mom. i penningtvättslagen beaktad i den föreslagna paragrafen. Iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut ska dock inte vara riskbaserad.

Den föreslagna ordalydelsen i 16 § innebär bland annat att den rapporteringsskyldiga ska som en del av kundkontrollen alltid när ett kundförhållande etableras och vid fortlöpande övervakning av kundförhållandet försäkra sig om huruvida kunden är föremål för sanktionsbestämmelser eller frysningsbeslut. Den rapporteringsskyldiga ska också enligt förslaget innan en transaktion som hör samman med ett kundförhållande utförs samt i de situationer som avses i 3 kap. 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och 2 mom. i penningtvättslagen innan en enskild transaktion utförs försäkra sig om att transaktionen inte är föremål för sanktionsbestämmelser eller frysningsbeslut. Om den rapporteringsskyldiga konstaterar att kunden, en transaktion som hör samman med kundförhållandet eller en enskild transaktion som avses i 3 kap. 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och 2 mom. i penningtvättslagen är föremål för sanktionsbestämmelser eller frysningsbeslut, ska enligt förslaget de relevanta bestämmelserna i förordningen i fråga eller frysningslagen på motsvarande sätt tillämpas i den situationen. Den rapporteringsskyldiga ska dessutom meddela utmätningsmannen behövliga uppgifter på det sätt som föreskrivs i 2 b § 3 mom. i sanktionslagen och i 14 § i frysningslagen.

Om den rapporteringsskyldiga innan en transaktion som hör samman med ett kundförhållande utförs eller i de situationer som avses i 3 kap. 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och 2 mom. i penningtvättslagen innan en enskild transaktion utförs konstaterar att transaktionen är föremål för sanktionsbestämmelser som inte förutsätter frysning, ska den rapporteringsskyldiga enligt förslaget låta bli att utföra den transaktionen.

I sanktionslagen och frysningslagen finns uttryckliga bestämmelser om iakttagande av sanktionsförordningarna, om förpliktelserna att frysa tillgångar och om lämnande av uppgifter till utmätningsmannen, så dessa förpliktelser behöver inte upprepas i den föreslagna bestämmelsen.

8 kap. **Administrativa påföljder**

1 §. Ordningsavgift. Det föreslås att det till 8 kap. 1 § 1 mom. i penningtvättslagen fogas en *ny 9 c punkt*, enligt vilken en ordningsavgift påförs rapporteringsskyldiga som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Ändringsförslaget motsvarar den föreslagna ändringen i ordalydelsen i 3 kap. 16 §. I fråga om motivering hänvisas det till motiveringen till den paragrafen.

3 §. Påföljdsavgift. Det föreslås att det till 8 kap. 3 § 1 mom. i penningtvättslagen fogas en *ny 9 c punkt* på motsvarande sätt som ovan i fråga om ordningsavgift enligt 1 §, så att ordalydelsen i punkten motsvarar den föreslagna ändringen i innehållet i 3 kap. 16 §.

4 §. Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut. Det föreslås att 8 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen ändras så att det motsvarar bestämmelserna i artikel 59.3 a i fjärde penningtvättsdirektivet genom att kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året före gärningen eller försummelsen inte ska betraktas som den maximala omsättning som ska tillämpas när påföljdsavgiften bestäms, utan i stället ska som maximal tillämplig omsättning betraktas institutets omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes, eller om kreditinstitutet eller det finansiella institutet hör till en koncern, den omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes som framgår av koncernbokslutet för koncernens yttersta moderföretag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar de ändringar som genom lag 521/2021 gjordes i 41 och 41 a § i lagen om Finansinspektionen och vars syfte var att säkerställa ett behörigt genomförande av Europeiska unionens rättsakter (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om investeringstjänster och lagen om Finansinspektionen samt vissa lagar som har samband med dem, RP 16/2021 rd, s. 55–56).

5 a §. *Administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang.* Det föreslås att en *ny 5 a §* fogas till 8 kap. i penningtvättslagen. Den gällande lagen innehåller inte bestämmelser om vem som påförs en administrativ påföljd om den rapporteringsskyldiga som har haft del i överträdelsen eller försummelsen inte längre existerar. Det är således fråga om en förtydligande bestämmelse om inverkan av olika företagsarrangemang, till exempel köp av affärsverksamhet eller fusion, på påförandet av administrativa påföljder.

Enligt den föreslagna paragrafen får ordningsavgift, offentlig varning eller påföljdsavgift påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett. Förslaget motsvarar bestämmelserna i 41 c § i lagen om Finansinspektionen (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om investeringstjänster, lag om handel med finansiella instrument och vissa lagar i samband med dem, RP 151/2017 rd, s. 209) och har ett nära samband med bestämmelserna i 12 § i konkurrenslagen (948/2011). Enligt principen om ekonomisk succession i Europeiska unionens konkurrensrätt kan en påföljd för konkurrensbegränsning påföras också andra än den som i egentlig mening gjort sig skyldig till överträdelsen. Till skillnad från den civilrättsliga successionen bärs ansvaret enligt principen om ekonomisk succession av den ekonomiska verksamhet till vilken överträdelsen kan hänföras. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att säkerställa att ansvarsbestämmelserna är tydliga också i samband med företagsarrangemang och att det inte är möjligt att bli fri från påföljder genom bolagsrättsliga arrangemang som genomförs efter överträdelsen. Förslaget motsvarar den praxis som tillämpas inom Europeiska unionens konkurrensrätt.

7 §. *Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder.* Det föreslås att 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen ändras så att preskriptionstiderna för rätten att påföra en påföljdsavgift för enhetligas till tio år i fråga om både en fortsatt överträdelse eller försummelse och en överträdelse eller försummelse av engångskaraktär. Enligt förslaget ska beslut om påförande av påföljdsavgift i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse ha fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Enligt gällande 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen har tillsynsmyndigheten enligt den förstnämnda lagen och Finansinspektionen enligt den senare lagen i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser kortare tid på sig att fatta beslut om påförande av påföljdsavgift än i situationer där överträdelsen eller försummelsen är av engångskaraktär. I fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser ska beslut om påförande av påföljdsavgift ha fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde, medan beslutet i fråga om gärningar av engångskaraktär ska ha fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde.

Den preskriptionsbestämmelse i gällande 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen som gäller påförande av påföljdsavgift anses vara inkonsekvent i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser. Det kan inte anses motiverat att rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse preskriberas inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde, medan rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om gärningar av engångskaraktär enligt den gällande bestämmelsen varar i tio år. För allvarigare överträdelser där påförande av en påföljd ofta kräver en mer omfattande utredning kan det finnas grund för en längre preskriptionstid. En längre preskriptionstid, dock högst tio år, kan övervägas främst i sådana situationer där det finns grundad anledning att anta att påförandet av påföljder är förenat med omständigheter som är svåra att utreda vid myndighetstillsynen (Lainkirjoittajan opas, 12.10 Hallinnollisten sanktioiden sääntelyperiaattee). Till exempel Finansinspektionen har i sitt tillsynsarbete observerat situationer där en försummelse eller överträdelse pågått under flera år, men där de gärningar som ligger till grund för påförandet av en påföljd har upptäckts först en

lång tid efter att de skett. Därmed föreslås det att preskriptionstiden för rätten att påföra en påföljdsavgift i fråga om fortsatta gärningar ändras till tio år, varvid bestämmelsen också motsvarar 19 § 3 mom. i konkurrenslagen.

I denna proposition föreslås det att också 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ändras på motsvarande sätt.

4.2 Lag om Finansinspektionen

3 §. Uppgifter. Det föreslås att 3 § 2 mom. 5 punkten i lagen om Finansinspektionen ändras så att det i den punkten konstateras att det är Finansinspektionens uppgift att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar penningtvättslagen. Den föreslagna nya ordalydelsen innebär att Finansinspektionen övervakar att de i penningtvättslagen föreslagna förpliktelser i fråga om kundkontroll som hänför sig till efterlevnaden av sanktionsbestämmelserna iakttas på det sätt som föreslås i 3 kap. 16 § i penningtvättslagen.

I 3 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen finns det bestämmelser om Finansinspektionens allmänna uppgift. Enligt momentet har Finansinspektionen till allmän uppgift att utöva tillsyn över finansmarknadsaktörernas verksamhet enligt vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen och i någon annan lag. I 2 mom. i paragrafen finns det bestämmelser om de Finansinspektionens uppgifter vars närmare innehåll bestäms enligt vad som föreskrivs i annan lagstiftning. Enligt 2 mom. 2 punkten har Finansinspektionen till uppgift att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar de på dem tillämpliga bestämmelserna om finansmarknaden och med stöd av dem utfärdade föreskrifter, villkoren i sina verksamhetstillstånd och stadgarna som gäller deras verksamhet. Om det i speciallagstiftningen om en sammanslutning eller inrättning som Finansinspektionen utövar tillsyn över finns bestämmelser om till exempel förpliktelser som gäller kundkontroll, har Finansinspektionen till uppgift att övervaka att också dessa förpliktelser enligt speciallagstiftningen iakttas.

Den föreslagna nya ordalydelsen inskränker inte Finansinspektionens uppgifter, utan innehåller däremot en sådan tillsynsuppgift enligt föreslagna 3 kap. 16 § i penningtvättslagen som inte nämns i gällande 3 § i lagen om Finansinspektionen. I och med den föreslagna ändringen behövs det inte separata hänvisningar till sanktionslagen och frysninglagen. Således förtydligar den föreslagna nya ordalydelsen punkten i fråga.

20 b §. Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag. Det föreslås att 20 b § 3 mom. 3 punkten i lagen om Finansinspektionen ändras så att det till punkten fogas en hänvisning till 7 kap. 1 § i penningtvättslagen. Enligt förslaget har Finansinspektionen således rätt att få de uppgifter som avses i 20 b § 1 och 2 mom., om de behövs för att utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i penningtvättslagen. Den föreslagna nya ordalydelsen innebär att Finansinspektionen har rätt att få uppgifter som behövs för att utföra sådana tillsynsuppgifter enligt penningtvättslagen som hänför sig till förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt till efterlevnaden av sanktionsbestämmelserna. Den föreslagna ordalydelsen motsvarar också bättre paragrafens ursprungliga syfte, som framgår i regeringsproposition 38/2018 rd (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den, s. 19).

42 a §. Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder. Det föreslås att 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ändras så att Finansinspektionens rätt att påföra en administrativ påföljdsavgift i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser förlängs från fem år till tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. I fråga om motivering hänvisas

det till den ovan framförda motiveringen till den föreslagna ändringen i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen.

5 Ikraftträdande

De lagar som föreslås i regeringens proposition 236/2021 rd avsågs träda i kraft den 1 april 2022, med undantag av de ändringar som gäller 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i och 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § i penningtvättslagen, vilka föreslogs träda i kraft den 1 april 2023.

Eftersom den tidpunkt då lagarna enligt förslaget i regeringens proposition 236/2021 rd ska träda i kraft redan har passerat, föreslås det att lagarna träder i kraft den 1 mars 2023. Det föreslås att de ändringar som gäller 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i och 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § i penningtvättslagen träder i kraft den 1 mars 2024.

I fråga om påförande av administrativa påföljder som i sak kan jämföras med straffrättsliga påföljder tillämpas det förbud mot retroaktiva straff som hör till den straffrättsliga legalitetsprincipen. Enligt förbudet får inte gärningar som när de begicks inte var straffbara i efterhand retroaktivt straffbeläggas. Därmed föreslås det i fråga om ikraftträdandet av penningtvättslagen att det på en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På motsvarande sätt föreslås det i fråga om ikraftträdandet av lagen om Finansinspektionen att det på en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6 Verkställighet och uppföljning

Hur lagen fungerar följs upp av finansministeriet och inrikesministeriet bland annat i de nationella myndighetsarbetsgrupperna för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt genom diskussioner med centrala aktörer för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. I synnerhet tillsynsmyndigheterna enligt 7 kap. 1 § i penningtvättslagen och advokatföreningen, som enligt den paragrafen också utövar tillsyn, har vid utförandet av tillsynsuppgifterna möjlighet att upptäcka hur lagändringarna påverkar verkställigheten av bestämmelserna och hur bestämmelserna fungerar samt att ge sina tillsynsobjekt anvisningar till de delar det anses behövt.

7 Propositionens förhållande till den proposition som föreslås bli kompletterad

Denna kompletterande regeringsproposition innehåller ändrings- och kompletteringsförslag som gäller de i regeringsproposition 236/2021 rd föreslagna bestämmelserna om iakttagande av internationella ekonomiska sanktioner och nationella frysningsbeslut samt om administrativa påföljder i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen.

I den ursprungliga regeringspropositionen föreslås det att en ny 16 § fogas det till 3 kap. i penningtvättslagen. I denna kompletterande proposition föreslås det att rubriken för paragrafen ändras så att den beskriver paragrafens innehåll korrekt och på ett lämpligt sätt. Den föreslagna rubriken är Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut. Enligt förslaget i denna kompletterande proposition ska paragrafen ha ett moment i

stället för de två moment som tidigare föreslagits. Samtidigt föreslås det att den föreslagna paragrafen i fråga omarbetas.

I den ursprungliga regeringspropositionen föreslås det i fråga om 8 kap. om administrativa påföljder i penningtvättslagen att nya underpunkter fogas till 1 mom. i 8 kap. 1 § om ordningsavgift och till 1 mom. i 8 kap. 3 § om påföljdsavgift. I denna kompletterande proposition föreslås det att ordalydelsen i de föreslagna underpunkterna ska motsvara den föreslagna ändringen i innehållet i 3 kap. 16 §.

I denna kompletterande proposition föreslås det att bestämmelsen om storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut i 8 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen ändras så att det motsvarar bestämmelserna i artikel 59.3 a i fjärde penningtvättsdirektivet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar således de ändringar som genom lag 521/2021 gjordes i 41 och 41 a § i lagen om Finansinspektionen och vars syfte var att säkerställa ett behörigt genomförande av Europeiska unionens rättsakter. Den ursprungliga regeringspropositionen innehöll inte detta förslag.

I denna kompletterande proposition föreslås det också att det till 8 kap. i penningtvättslagen fogas en ny 5 a § om påförande av administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang. Den gällande lagen innehåller inte bestämmelser om vem som påförs en administrativ påföljd om den rapporteringsskyldiga som har haft del i överträdelsen eller försummelsen inte längre existerar. Det är således fråga om en förtydligande bestämmelse om inverkan av olika företagsarrangemang, till exempel köp av affärsverksamhet eller fusion, på påförandet av administrativa påföljder. Den ursprungliga regeringspropositionen innehöll inte detta förslag.

I denna kompletterande proposition föreslås det att 2 mom. i penningtvättslagens 8 kap. 7 § om preskription av rätten att påföra administrativa påföljder ändras så att preskriptionstiderna för rätten att påföra en påföljdsavgift förenhetligas så att preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser är tio år på samma sätt som i fråga om överträdelser eller försummelser av engångskaraktär. Den ursprungliga regeringspropositionen innehöll inte detta förslag.

I den ursprungliga regeringspropositionen föreslås det att 3 § 2 mom. 5 punkten i lagen om Finansinspektionen ändras. Med avvikelse från det tidigare förslaget föreslås det i denna kompletterande proposition att punkten ändras så att det är Finansinspektionens uppgift att övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar penningtvättslagen. Den föreslagna nya ordalydelsen innebär att Finansinspektionen övervakar att de i penningtvättslagen föreslagna åtgärder för kundkontroll som hänför sig till säkerställandet av efterlevnaden av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut iakttas på det sätt som avses i den ändring som föreslås i 3 kap. 16 § i penningtvättslagen.

I den ursprungliga regeringspropositionen föreslås det ändringar i 3 mom. 3 punkten i 20 b § (Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag) i lagen om Finansinspektionen. Med avvikelse från det tidigare förslaget föreslås det i denna kompletterande proposition att punkten ändras så att det till punkten fogas en hänvisning till 7 kap. 1 § i penningtvättslagen. Enligt förslaget har Finansinspektionen således rätt att få de uppgifter som avses i 20 b § 1 och 2 mom., om de behövs för att utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i penningtvättslagen.

I denna kompletterande proposition föreslås det att 2 mom. i 42 a § (Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder) i lagen om Finansinspektionen ändras så att Finansinspektionen

ens rätt att påföra en administrativ påföljdsavgift i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser förlängs från fem år till tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Detta förslag motsvarar den ändring som föreslås i 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen. Den ursprungliga regeringspropositionen innehöll inte detta förslag.

De lagar som föreslås i den ursprungliga regeringspropositionen avsågs träda i kraft den 1 april 2022, med undantag av de ändringar som gäller 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i och 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § i penningtvättslagen, vilka föreslogs träda i kraft den 1 april 2023. Eftersom den tidpunkt då lagarna enligt förslaget i den ursprungliga regeringsproposition 236/2021 rd ska träda i kraft redan har passerat, föreslås det att lagarna träder i kraft den 1 mars 2023. Det föreslås att de ändringar som gäller 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i och 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § i penningtvättslagen ska träda i kraft den 1 mars 2024.

8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Den gällande penningtvättslagen har stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Regleringens grundlagsenlighet bedömdes i fråga om betydande utövning av offentlig makt, administrativa ekonomiska påföljder, skydd för privatlivet, egendomsskydd, näringsfrihet och rättsskydd i den regeringsproposition som gällde genomförande av fjärde penningtvättsdirektivet (RP 228/2016 rd). Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande GrUU 2/2017 rd att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Även lagen om Finansinspektionen har flera gånger bedömts av grundlagsutskottet.

De ändringar som föreslås i denna proposition preciserar och förtydligar i huvudsak de gällande bestämmelserna i penningtvättslagen och lagen om Finansinspektionen. Ändringarna avser också att revidera vissa bestämmelser som föreslås i RP 236/2021 rd, så att de blir mer exakta och noggrant avgränsade. De ändringar som ingår i förslagen är inte på ett avsevärt sätt till sitt innehåll eller sin karaktär av en ny typ.

Förslaget enligt denna proposition till 3 kap. 16 § i penningtvättslagen har redan bedömts i förhållande till grundlagen i regeringsproposition 236/2021 rd. Förslagets konsekvenser för dataskyddet har bedömts i avsnitt 2.2.3.1 i denna proposition. De föreslagna ändringarna i 3 kap. 16 § i penningtvättslagen återspeglas i 8 kap. 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom. i penningtvättslagen. Därmed föreslås det att dessa moment ändras så att de motsvarar den föreslagna ändringen i ordalydelsen i 3 kap. 16 §.

I denna proposition föreslås det att 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen ändras så att preskriptionstiderna för rätten att påföra en påföljdsavgift förenhetligas så att preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser är tio år på samma sätt som i fråga om överträdelser eller försummelser av engångskaraktär. Enligt förslaget ska beslut om påförande av påföljdsavgift i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse ha fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde. Grundlagsutskottets vedertagna tolkning är att sådana påföljdsavgifter med avseende på 81 § i grundlagen varken är skatter eller avgifter, utan administrativa påföljder av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning. I sak jämställer utskottet en ekonomisk påföljd av straffkaraktär med en straffrättslig påföljd (GrUU 10/2016 rd, GrUU 28/2014 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2/I).

De allmänna grunderna för administrativa påföljder ska i enlighet med 2 § 3 mom. i grundlagen fastställas i lag, eftersom det innebär utövning av offentlig makt att påföra sådana avgifter. Grundlagsutskottet har dessutom ansett att det är fråga om betydande utövning av offentlig

makt. I lagen måste det exakt och tydligt föreskrivas om grunderna för betalningsskyldigheten och avgiftens storlek, om rättsskyddet för den betalningsskyldige och om grunderna för verkställigheten av lagen (GrUU 10/2016 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2/I och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II).

Även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller regleringen av administrativa påföljder, kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte förbigås i en reglering av detta slag (GrUU 10/2016 rd, GrUU 14/2013 rd, GrUU 17/2012 rd, GrUU 9/2012 rd, s. 2/II och GrUU 57/2010 rd, s. 2/II). Dessutom ska bestämmelserna uppfylla kraven i fråga om rätt proportion på påföljderna (GrUU 10/2016 rd, GrUU 28/2014 rd och GrUU 15/2014 rd).

Ordningsavgifter som avses i föreslagna 8 kap. 1 § 1 mom. 9 c-punkten i penningtvättslagen och påföljdsavgifter som avses i föreslagna 8 kap. 3 § 1 mom. 9 c-punkten gäller i praktiken rapporteringsskyldigas försummelser och överträdelser vid sådana åtgärder för kundkontroll som behövs för att säkerställa att sanktionsbestämmelser och frysingsbeslut iakttas. Således anses de föreslagna ändringarna vara tillräckligt exakta och proportionerliga.

Den straffprocessrättsliga principen *ne bis in idem* förbjuder dubbla straff för samma gärning. Domstolen får inte ta upp till ny behandling en sådan omständighet som redan har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom. Principen är en viktig del av en rättvis rättegång. Det föreskrivs om principen i artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 4 i tilläggsprotokoll 7 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och artikel 14 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. En försummelse eller överträdelse för vilken ordningsavgift enligt föreslagna 8 kap. 1 § 1 mom. 9 c-punkten i penningtvättslagen eller påföljdsavgift enligt föreslagna 8 kap. 3 § 1 mom. 9 c-punkten påförs gäller andra förfaranden vid rapporteringsskyldiga än sådana som avses i rekvisiten för regleringsbrott enligt 46 kap. i strafflagen, så principen *ne bis in idem* åsidosätts inte.

Det anses vara rätt proportionerat att enligt förslaget i denna proposition förenhetliga 8 kap. 7 § 2 mom. i penningtvättslagen och 42 a § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen så att preskriptionstiden i fråga om fortsatta överträdelser eller försummelser är tio år på samma sätt som i fråga om överträdelser eller försummelser av engångskaraktär.

De i regeringens proposition föreslagna ändringarna är förenliga med grundlagen och propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (RP 236/2021 rd), ändrade på det sätt som föreslås i denna kompletterande proposition.

1.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 3 § 2 mom.,

ändras 1 kap. 2 § 1 mom. 11 punkten, 4 § 1 mom. 10 punkten underpunkt e, det inledande stycket i 11 punkten och 11 punkten underpunkt i samt 19 punkten, rubriken för 2 kap. och 2 kap. 2 § 4 mom. samt rubriken för 3 §, 3 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten, 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 3 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom. samt 13 § 3 och 4 mom., 4 kap. 1 § 1 mom., 7 kap. 1 § 4 mom., 8 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 3 mom. och 3 § 1 mom. 4 punkten, 4 § 2 mom., 7 § 2 mom. samt 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 5 §,

av dem det inledande stycket i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 573/2019, 1 kap. 4 § 1 mom. 19 punkten och 3 kap. 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 376/2021, 3 kap. 13 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, 4 kap. 1 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 406/2018, samt

fogas till 1 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1089/2017, 573/2019, 284/2021, 376/2021 och 600/2021, en ny 20 punkt, till 3 kap. nya 3 a och 16 §, till 7 kap. 3 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., till 8 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt och till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt samt till 8 kap. en ny 5 a § och till 9 kap. en ny 3 b § som följer:

3 kap.

Kundkontroll

16 §

Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut

Den rapporteringsskyldiga ska som en del av de i detta kapitel föreskrivna åtgärder som anknyter till kundkontroll ha effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringsskyldiga iakttar de förpliktelser som följer av

1) bestämmelser i förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och bestämmelser i statsrådsförordningar som avses i 1 § och 2 a § 1 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967), nedan *sanktionsbestämmelser*, och

2) beslut som meddelats med stöd av 2 b § i den lag som nämns i 1 punkten och beslut som meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), nedan *frysningsbeslut*.

8 kap.

Administrativa påföljder

23

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om tillsynsobjekten uppsåtligen eller av oaktsamhet

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut,

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut,

4 §

Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut

En påföljdsavgift som Finansinspektionen påför får högst uppgå till antingen tio procent av kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes eller fem miljoner euro, beroende på vilket belopp som är större. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet hör till en koncern, avses med omsättning den omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes som framgår av koncernbokslutet för koncernens yttersta moderföretag. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften bestäms ska avgiften bestämmas utifrån omsättningen enligt bokslutet för det föregående året. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet nyligen har inlett sin verksamhet och något bokslut inte finns att tillgå, ska omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

5 a §

Administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang

Ordningsavgift, offentlig varning eller påföljdsavgift får påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett.

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § träder dock i kraft först den 1 mars 2024.

På en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 3 § 2 mom. 5 punkten, 20 b § 3 mom. 3 punkten och 42 a § 2 mom., av dem 20 b § 3 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 402/2018 och 42 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1071/2017, som följer:

3 §

Uppgifter

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

3) utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra påföljdsavgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 19 januari 2023

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

1.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut:

upphävs i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 3 § 2 mom.,

ändras 1 kap. 2 § 1 mom. 11 punkten, 4 § 1 mom. 10 punkten underpunkt e, det inledande stycket i 11 punkten och 11 punkten underpunkt i samt 19 punkten, rubriken för 2 kap. och 2 kap. 2 § 4 mom. samt rubriken för 3 §, 3 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten, 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 § 3 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom. samt 13 § 3 och 4 mom., 4 kap. 1 § 1 mom., 7 kap. 1 § 4 mom., 8 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 3 mom. och 3 § 1 mom. 4 punkten, 4 § 2 mom., 7 § 2 mom. samt 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 5 §,

av dem det inledande stycket i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 573/2019, 1 kap. 4 § 1 mom. 19 punkten och 3 kap. 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 376/2021, 3 kap. 13 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, 4 kap. 1 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 406/2018, samt

fogas till 1 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1089/2017, 573/2019, 284/2021, 376/2021 och 600/2021, en ny 20 punkt, till 3 kap. nya 3 a och 16 §, till 7 kap. 3 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., till 8 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt och till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt samt till 8 kap. en ny 5 a § och till 9 kap. en ny 3 b § som följer:

Ursprungligt förslag

3 kap.

Kundkontroll

16 §

Kundkontroll i samband med frysning av tillgångar

Den rapporteringsskyldiga ska *alltid* när ett kundförhållande etableras och vid fortlöpande övervakning av kundförhållandet samt i de situationer som avses i 2 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och 2 mom. innan en enskild transaktion utförs försäkra sig om huruvida kunden är föremål för frysning av tillgångar enligt de förordningar från Europeiska unionen som avses i 2 a § 1 mom. i lagen om uppfyllande

Kompletterat förslag

3 kap.

Kundkontroll

16 §

Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut

Den rapporteringsskyldiga ska *som en del av de i detta kapitel föreskrivna åtgärder som anknyter till kundkontroll ha effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringsskyldiga iakttar de förpliktelser som följer av*

1) bestämmelser i förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om

Ursprungligt förslag

av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967) eller lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013).

Om den rapporteringsskyldiga vid den fortlöpande övervakningen av kundförhållandet konstaterar att kunden är föremål för sådan frysning av tillgångar som avses i 1 mom., ska på motsvarande sätt de relevanta bestämmelserna i en i det momentet avsedd förordning eller i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism tillämpas på kundförhållandet. Den rapporteringsskyldiga ska dessutom meddela utmätningsmannen behövliga uppgifter på det sätt som föreskrivs i 2 b § 3 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen och i 14 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism.

8 kap.

Administrativa påföljder

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om tillsynsobjekten uppsåtligen eller av oaktsamhet

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att utföra kundkontroll i fråga om frysning av tillgångar,

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1

Kompletterat förslag

*Europeiska unionens funktionssätt och bestämmelser i statsrådsförordningar som avses i 1 § och 2 a § 1 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967), nedan **sanktionsbestämmelser**, och*

*2) beslut som meddelats med stöd av 2 b § i den lag som nämns i 1 punkten och beslut som meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), nedan **frysningsbeslut**.*

8 kap.

Administrativa påföljder

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om tillsynsobjekten uppsåtligen eller av oaktsamhet

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att *med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut,*

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1

Ursprungligt förslag

mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att *utföra kundkontroll i fråga om frysning av tillgångar*,

Kompletterat förslag

mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

9 c) försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att *med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut*,

4 §

Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut

En påföljdsavgift som Finansinspektionen påför får högst uppgå till antingen tio procent av kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes eller fem miljoner euro, beroende på vilket belopp som är större. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet hör till en koncern, avses med omsättning den omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes som framgår av koncernbokslutet för koncernens yttersta moderföretag. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften bestäms ska avgiften bestämmas utifrån omsättningen enligt bokslutet för det föregående året. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet nyligen har inlett sin verksamhet och något bokslut inte finns att tillgå, ska omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

5 a §

Administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang

Ordningsavgift, offentlig varning eller påföljdsavgift får påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang

Ursprungligt förslag

Kompletterat förslag

har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett.

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § träder dock i kraft först den 1 mars 2024.

På en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut:

upphävs i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 3 § 2 mom.,

ändras 1 kap. 2 § 1 mom. 11 punkten, 4 § 1 mom. 10 punkten underpunkt e, det inledande stycket i 11 punkten och 11 punkten underpunkt i samt 19 punkten, rubriken för 2 kap. och 2 kap. 2 § 4 mom. samt rubriken för 3 §, 3 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten, 3 § 2 mom. 2 punkten, 4 §

3 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom. samt 13 § 3 och 4 mom., 4 kap. 1 § 1 mom., 7 kap. 1 § 4 mom., 8 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 3 mom. och 3 § 1 mom. 4 punkten, 4 § 2 mom., 7 § 2 mom. samt 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 5 §,

av dem det inledande stycket i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 573/2019, 1 kap. 4 § 1 mom. 19 punkten och 3 kap. 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 376/2021, 3 kap. 13 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, 4 kap. 1 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 406/2018, samt

fogas till 1 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1089/2017, 573/2019, 284/2021, 376/2021 och 600/2021, en ny 20 punkt, till 3 kap. nya 3 a och 16 §, till 7 kap. 3 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., till 8 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt och till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 573/2019, en ny 9 c-punkt samt till 8 kap. en ny 5 a § och till 9 kap. en ny 3 b § som följer:

Gällande lydelse

3 kap.

Kundkontroll

ny 16 §

Kompletterat förslag

3 kap.

Kundkontroll

16 §

Kundkontroll i anslutning till iakttagandet av sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut

Den rapporteringskyldiga ska som en del av de i detta kapitel föreskrivna åtgärder som anknyter till kundkontroll ha effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll för att säkerställa att den rapporteringskyldiga iakttar de förpliktelser som följer av

*1) bestämmelser i förordningar som antagits med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och bestämmelser i statsrådsförordningar som avses i 1 § och 2 a § 1 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967), nedan **sanktionsbestämmelser**, och*

*2) beslut som meddelats med stöd av 2 b § i den lag som nämns i 1 punkten och beslut som meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), nedan **frysningsbeslut**.*

8 kap.

Administrativa påföljder

8 kap.

Administrativa påföljder

Gällande lydelse

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om tillsynsobjekten uppsåtligen eller av oaktsamhet

ny 9 c)

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

ny 9 c)

4 §

Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut

En påföljdsavgift som Finansinspektionen påför får uppgå till antingen högst tio procent av kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året *före gärningen eller*

Kompletterat förslag

1 §

Ordningsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en ordningsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om tillsynsobjekten uppsåtligen eller av oaktsamhet

9 c) *försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut,*

3 §

Påföljdsavgift

Tillsynsmyndigheten ska påföra rapporteringsskyldiga tillsynsobjekt enligt 7 kap. 1 § 1 mom. en påföljdsavgift, med undantag för näringsidkare och sammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 2 mom., om de uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt

9 c) *försummar eller bryter mot skyldigheten enligt 3 kap. 16 § att med hjälp av effektiva verksamhetsprinciper, förfaranden och intern kontroll säkerställa att den rapporteringsskyldiga vid kundkontrollen iakttar sanktionsbestämmelser och frysningsbeslut,*

4 §

Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut

En påföljdsavgift som Finansinspektionen påför får högst uppgå till antingen tio procent av kreditinstitutets eller det finansiella institutets omsättning under året *innan påföljdsav-*

Gällande lydelse

försummelsen eller fem miljoner euro, beroende på vilket belopp som är störst. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet hör till en koncern, avses med omsättning den omsättning som framgår av koncernbokslutet för koncernens yttersta moderföretag. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften bestäms, ska avgiften bestämmas utifrån omsättningen enligt bokslutet för det föregående året. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet nyligen har inlett sin verksamhet och något bokslut inte finns att tillgå, ska omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

ny 5 a §

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Kompletterat förslag

giften påfördes eller fem miljoner euro, beroende på vilket belopp som är större. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet hör till en koncern, avses med omsättning den omsättning under året innan påföljdsavgiften påfördes som framgår av koncernbokslutet för koncernens yttersta moderföretag. Om bokslutet ännu inte är klart när påföljdsavgiften bestäms ska avgiften bestämmas utifrån omsättningen enligt bokslutet för det föregående året. Om kreditinstitutet eller det finansiella institutet nyligen har inlett sin verksamhet och något bokslut inte finns att tillgå, ska omsättningen uppskattas utifrån någon annan tillgänglig utredning.

5 a §

Administrativa påföljder i samband med företagsarrangemang

Ordningsavgift, offentlig varning eller påföljdsavgift får påföras också en sådan näringsidkare som till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang har övertagit den näringsverksamhet inom vilken försummelsen eller överträdelsen skett.

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och regionförvaltningsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Gällande lydelse

Kompletterat förslag

Lagens 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt i samt 3 kap. 3 § 2 mom. 2 punkten och 13 § träder dock i kraft först den 1 mars 2024.

På en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 3 § 2 mom. 5 punkten, 20 b § 3 mom. 3 punkten och 42 a § 2 mom., av dem 20 b § 3 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 402/2018 och 42 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1071/2017, som följer:

Ursprungligt förslag

3 §

Uppgifter

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar på dem tillämpliga bestämmelser och föreskrifter om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism samt de förordningar från Europeiska unionen som avses i 2 a § 1 mom. i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967), nedan sanktionsförordningarna, och de beslut som har meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013),

Kompletterat förslag

3 §

Uppgifter

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

Ursprungligt förslag

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

3) *förhindra penningtvätt eller finansiering av terrorism eller för att iaktta sanktionsförordningarna eller sådana beslut som har meddelats med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism.*

Kompletterat förslag

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

3) *utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism,*

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra påföljd-savgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en gärning eller underlåtelse som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 3 § 2 mom. 5 punkten, 20 b § 3 mom. 3 punkten och 42 a § 2 mom., av dem 20 b § 3 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 402/2018 och 42 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1071/2017, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Uppgifter

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar *på dem tillämpliga bestämmelser och föreskrifter om förhindrande och utredning* av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

3) *förhindra* penningtvätt *eller* finansiering av terrorism,

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra påföljd-savgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom *fem* år

Kompletterat förslag

3 §

Uppgifter

Finansinspektionen fullgör sina lagstadgade uppgifter genom att

5) övervaka att finansmarknadsaktörerna iakttar *lagen om förhindrande* av penningtvätt och av finansiering av terrorism (*444/2017*) *samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den,*

20 b §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag

Finansinspektionen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om de behövs för att

3) *utföra tillsynsuppgifter som avses i 7 kap. 1 § i lagen om förhindrande* av penningtvätt och av finansiering av terrorism,

42 a §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Finansinspektionen får inte påföra påföljd-savgift om avgiftsbeslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom *tio* år

Gällande lydelse

från den dag då överträdelsen eller försum-
melsen upphörde.

Kompletterat förslag

från den dag då överträdelsen eller försum-
melsen upphörde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

*På en gärning eller underlåtelse som har
skett före ikraftträdandet av denna lag tilläm-
pas de bestämmelser som gällde vid ikraftträ-
dandet.*
